

אמונת חיים

גליון תורני לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

פרקי אבות ה' ♦ גליון שע שנה ה'

פר' בהר בחקתי ♦ אייר תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה.

ויש לכאורה לדקדק על לשון הכתוב באומרו "אל הארץ אשר אני נותן להם" וכי יש על זה מי שלא יאמר כן, ועוד מה הוא שאמר ושבתה הארץ שבת לה", זה לכאורה תמוה למה תלה המצוה של השבתת הארץ בזה שאמר שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך, וגם מה שאמר "ושבתה הארץ" שזה כאילו הארץ הוא שובת מעצמה ולא כן הוא אלא האדם צריך שיעשה שיהיה השבת הארץ וכמו שאמר להלן "שדך לא תזרע" וגו' וגם מה שאמר ושבתה הארץ שבת לה' דהיה די לומר ושבתה הארץ ולמה כתב להשם.

ורש"י פירש "לשם השם" וגם זה יש להבין הלוא כל המצוות צריכין לעשות אך ורק לה' כלומר לשם השם בלבד, וגם יש להבין מה שאמר הכתוב "שש שנים תזרע שדך" שנראה כאילו זה תלוי בזה, שאם יזרע שש שנים, אז יש מצוה להשבית את הארץ בשנה השביעית, והאמת הוא שזה לא תלוי בזה שאף אם לא יזרע שש שנים מ"מ בשנה השביעית צריך לקיים מצות שביטה.

ונראה לומר בעז"ה דהנה במצוה הזו של שביטת הארץ הטעם בזה בפשטות הוא משום שכל דבר שבעולם צריך שיהיה לו איזה זמן להשבתה ולמנוחה שאם לא כן יוכל הדבר הוא להתקלקל זה ידוע אצל חכמי המחקר, ולא יתכן שאדם יחשוב שזה הוא הטעם ולא יעשהו לשם ה' יתברך, משום כך אמר הכתוב ושבתה הארץ שבת לה', ורש"י פירש לשם השם, כלומר שתעשה ההשבתה משום שכן אמר ה', ולא בשביל שזרעת שש שנים ולכן צריך השבתה בשנה השביעית, ולא כן היא אלא שאתה צריך שתהיה ההשבתה לשם שמים ואף שלא זרעת כל הששה שנים, גם כן אתה צריך להשבית השנה השביעית לשם השם.

ומה שאמר הכתוב "הארץ אשר אני נותן לכם" רצה לומר בזה שאם האדם ירע בעיניו לשבות בשנה השביעית באומרו שזה השדה הוא שלו או שקנה אותו או שקיבלו בירושה, ויחשוב איך אני עושה כזאת שאני ישבית כל השנה השביעית את הארץ ולא יצא לי מזה כלום, ולכן אמר הכתוב "כי תבואו אל הארץ שאני נותן לכם שיאמין האדם באמונה השלימה, שהכל הוא מאתו יתברך שמו וכל הונו ורכושו הכל הוא שלו כביכול וכל מה שיש לו גם בבית ובכל מקום שידע שזה הכל מאת ה' ולא בכוחו עשה לו את החיל הזה, וממילא כשיבוא לידו לקיים מצות ה' להשבית הארץ, מקיים אותה המצוה בטוב לב ובשמחה, זה שמרמז התורה הק' באומרו כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם, כלומר שתבינו שזה הארץ שאני נותן לכם אז תקיימו את הצויו ושבתה הארץ שבת לה', כלומר לשם ה', ולא יחשוב שלתועלתו הוא שישבות הארץ שנה, וגם לא ירע לו לומר שמפסיד שנה של עשיית תבואתו כי יאמין שהכל שלו, ויתברך בזכות זאת המצוה שיהיה שש שנים החזרעה של השדה וגם הזימור של הכרם, אבל הברכה יהיה כי יתקיים "ואספת את תבואתה" וכן מובן גם הלשון - ושבתה הארץ שבת לה' - ר"ל שזה יהיה כאילו הארץ שובת מעצמה, מכיון שבעל השדה משביתו בשמחה רבה לעשות רצון ה'.

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

אם בחקתי תלכו שתינו עמלים בתורה.

עמלים בתורה ר"ת ע"ב כמספר חסד וס"ת מ"ה, דהיינו לא מספיק שלומדים ועמלים תורה, אלא צריכים לעשות חסד עם התורה דהיינו ללמוד וללמד אחרים, כן צריכים לדעת שגם שעמלים בתורה לא להתגאות על חבריו ולהיות בבחינת ונחנו מה.

לכאורה מה הקשר של בחקתי תלכו לעמלים בתורה, וכן לנתתי גשמיכם בעיתם, היה צריך לומר "אם בחקתי תלכו" דהיינו שתמלאו את כל החוקים של הרבובש"ע ותהיו אנשים ישרים במקח וממכר הרי אז "ונתתי גשמיכם בעיתם".

וכן לפי הפירוש של רש"י "שתהיו עמלים בתורה" הרי אמור היה לכתוב בתורה שכר רוחני כגון אפתח לכם את מעינות החכמה וכן תגדל לרב ראש ישיבה וכו' ומה הקשר לשכר גשמי של "גשמיכם בעיתם" אלא נראה לפרש כדלהלן:

א. חק הוא לישנא של חוק ללא טעם, שהאדם יחשוב לעצמו שדי שימלא את חוקי התורה ללא הבנה ובלא לדעת את טעמם ונימוקם, בא לומר לך רש"י שתהיו עמלים בתורה, שתעמלו בכדי להבין את מה שאתם עושים.

ב. חק פירושו כידוע הוא גם לישנא דמזוני, אם בן אדם חושב לעצמו, שהשפע יבוא בכך שיעמול ויעבוד קשה למען הפרנסה, שהרי אדם לעמל יולד אומר רש"י שתהיו עמלים בתורה, שתעמלו בתורה לא תצטרכו לעמול ולעבוד קשה לפרנסה, ויקויים המשך הפסוק ונתתי גשמיכם בעיתם.

יש בזה גם שכר רוחני שבעת שיהיה לו שפע גשמי ללא טרחא יתירה ומתוך הרחבת הדעת, יוכל יותר להשיג בעבודה וביגיעה הרוחנית. וכפי הידוע מצדיקים שדחו מתנות רוחניות מן השמים, ורצו להתעלות ולהשיג הכל מתוך עמל וביגיעת התורה.

כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק.

דהיינו גם בשעת הדחק, שהוא זמן דחוק ולא מבינים, ולא הכל הולך כשורה, כמו שאנו רוצים וחושבים שהיה צריך להיות, עדיין כדאי רבי שמעון לסמוך עליו.

לא נהגו כבוד זה בזה

הלשון שנקטו אומר דרשינו, היה צריך לומר, לא כיבדו זה את זה או לא כיבדו את הזולת, או לא כיבדו את הבריות, וכן המילה "נהגו" לכאורה מיותרת. וכן לא נאמר שזלזלו, ולא היה כאן סיפור של קמצא בר קמצא וכו'.

וכן לא מובנת טרגדיה כזו ע"כ שהיו כאלו שלא כיבדו את חברם, "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף" (פר' קרח). בשביל בודדים נענשו כ"כ קשות, שנפטרו כמעט כל תלמידי רבי עקיבא, אסון נורא.

אלא ניתן לפרש בדרך אפשר, שנהגו היא לשון "הנהגה" שזו היתה שיטה והנהגה שכרוכה היתה באידיאלוגיה שלא מכבדים "זה בזה".

דהיינו את הזולת הם כיבדו, את שאר הבריות הם כיבדו, היה מגיע אורח לבית מדרשם היו מכבדים אותו ביתר שאת, אלא מהתלמידים עצמם, מנעו כל של שמץ של כיבודים הערכה והוקרה, כמובן שהכוונות היו טובות, שהיו נגד כבוד וגאווה וכו' בהוסיפם פעל כבוד.

וכן "זה בזה" מרמז על החברות שבעת לימודם, לא כיבדו את מעלתו ודברי חברם, על כן הדבר הוריד מאיכות התורה שהם למדו, שהרי כשאדם מרגיש שהשני מעריך את דבריו, יש לו הרחבת הדעת ומתחדשים לו חידושים בהפליא.

יה"ר שבזכות שנתחזק באהבת חברים ובין אדם לחבירו, נזכה לגאולה השלימה, מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר.

והנה נביא את דברי קודשו של הרבי ר' אלימלך ז"ע בספרו נועם אלימלך להלן על הפסוק (כה, כ) וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא זרע ולא נאסוף את תבואתינו, וציויתי את ברכתי לכם בשנה השישית ועשרת את התבואה לשלוש השנים, בשם אחיו החסיד המפורסם [הרבי ר' זושא] שיש לדקדק שאין דרך התורה לכתוב הקושיה בעצמה בתורה (שדרך הכתוב הוא לכתוב איזה יתור לשון שע" מתורץ כמה קושיות) וכאן נכתב הקושיה בתורה, וטוב היה שלא לומר כי אם "וציויתי את ברכתי" וממילא לא יקשה שום אדם לומר מה נאכל, וכתב לתרץ "הנועם אלימלך" ז"ע שה' יתברך כשברא את העולם השפיע מטובו צינורות שמושכים שפע לצורכי בני אדם, ודרך השפע הוא שלא להפסיק השפע כלל, אלא כשאדם נופל ממדרגתו, ואין לו ביטחון בבוא ברוך הוא, שהוא הוא הזן ומפרנס בלי שום הפסק כלל, אז עושה אדם ההוא במחשבתו פגם חלילה בעולמות העליונים, ואז נפסק השפע, וצריך השם יתברך לצוות השפע מחדש שתלך מתחילת הבריאה.

זה הוא שהתורה הק' מלמדת לאדם דרכי השם, שיהיה שלם בבטחונו על אלוהיו, ולא יאמר כלל מהי יאכל כי כאשר יפול מן הביטחון, הוא עושה פגם בהשפע, ואטרחו כלפי מעלה לצוות מחדש, זה הוא הפירוש בפסוק "וכי תאמרו" כלומר כאשר תאמרו כך אז תטריחו אותי לצוות מחדש השפע זה מה שאמר וציויתי, אלא אמר הכתוב שלא תתנהגו כך אלא שתבטחו בה' בכל לבבכם, ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד, ולא יחסר כל בה ע"כ דבריו הק'.

ולהרחיב הענין נביא גם כן דברי קודשו של הרבי ר' אלימלך ז"ע בעצמו בספרו הנ"ל בפרשת על הפסוק "ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו, ומשם תלמידינו חלה"ק: הנני פירושו מוכן אני בדבר ההוא תמיד, כלומר שהשם יתברך אומר, מה שאתם אומרים שצריכים לפרנסה, אני תמיד בכל עת מוכן ומזומן לפרנס ולתת לכל איש מדי יום ביומו פרנסתו מהשמים, אבל אם "ויצא העם ולקטו", פירוש כשאדם הוא מחוסר בביטחון ויוצא מהגדר הנכון והראוי לו, שהיה לו לבטוח בהשם, אז ולקטו בדבר יום ביומו פירוש שצריך להתחדש אליו הלקיטה מחדש, כי אם היה בוטח בלב נאמן, היתה פרנסתו מזומנת לו שלא בצער ועבודות כלל, כי אם כמטר הזה ההולך שלא ביגיעה ע"כ.

ובאופן הזה של הנועם אלימלך פירש רבינו הק' מקאמרנא בספרו היכל הברכה על פסוקי התהילים (עח, כא, כב) וגם אף עלה בישראל, מפני כי לא האמינו באלוקים ולא בטוחו בישועתו (ובזה אטרחו אשר) היה ויצו שחקים ממעל (שהצריך לצינו מחדש) דלתי שמים פתח וימטר עליהם מן לאכול ודגן שמים נתן למו.

ובדרך אגב נביא דברי הרה"ק בעל האור מלא מקאסאני ז"ע בפרשת בשלח על הפסוק הזה הנני ממטיר לכם מן השמים, שמביא את הזוה"ק על הפסוק הזה ר' יהודה פתח ואמר אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטוהו ה', דכיון שכאן דיבר הכתוב מענין הפרנסה שהקב"ה מוריד השפע לכל אדם, אעפ"כ אשרי משכיל אל דל, שאשרי למי שמשכיל אל דל שבפרנסת הדל אינו בוטח על הקב"ה, אלא הוא משכיל על דבר זה וממציא להעני טרף ומזון שאמונה של האדם יהיה לו רק לעצמו כלומר ביטחון חזק ואמונה בה' שהקב"ה זן ומפרנס לכל, אבל אם יהא עני מחוסר לחם, יאמר כל איש אם אני לא אתן לו לא יהיה לו ומחויב אני לפרנסו ויקח את מידת האפיקורסות ועבוד בזה את ה', וכמו שפירש רבינו משה לייב מסאסוב ז"ע שצריך לעבוד את ה' בכל דבר ולהפוך גם את הרע לעבודת השם, ולכן ברצון ה' שנקיים מצות צדקה, ולכן יקח גם את הרע ויהפוך אותו לטוב ע"ש.

ויהי רצון שלא יחסרו לנו מזונות לעולם ונוכל לעבוד את ה' בשמחה רבה ובטוב לב, עד שנזכה לביאת המשיח ויגאלינו מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

פרשת בחקתי

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה וגו' ופירש רש"י יכול זה שכ' אם בחוקתי תלכו, הוא קיום המצות, אבל כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו, הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים מ"ש "אם בחוקתי תלכו" שתהיו עמלים בתורה, ונראה מדברי רש"י שזה הוא הכרחי שיהיה עמלה של תורה.

והקשו המפרשים למה כתב התורה הק' שכר גשמי על קיום מצות התורה ולא כתב שום שכר רוחני, וגם חז"ל אמרו שהיום לעשותם ולמחר יקבלו שכר, ואין שכר מצוה בעולם הזה, ובפסוק נראה שיש כן שכר בעוה"ז, וידוע מה שכתב הרמב"ם (בהלכות תשובה פרק ט) שמה שהבטיחה התורה שכר בעוה"ז, הוא הכל בשביל שאם נעשה המצוות בשמחה ובטוב לב ונפש חפצה תמיד, אז יסיר ה' כל הדברים המונעים

אותנו מלעשות ולקיים את התורה כגון שובע ושלום ורבי כסף חבה, כדי שלא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להם, אלא שנהיה כולנו פנויים ללמוד החכמה של התורה ולעשות המצוות בכדי שנזכה לחיי העולם הבא, אבל אם נעזוב את התורה ונעסוק בהבלי העולם הזה אז מביא ה' עליהם כל מיני הרעות דמונעים אותן מלקנות העולם הבא בכדי שיאבדו הרשעים, ולכן אם אתם עובדים את ה' בשמחה אז ה' משפיע אליכם הברכות ומרחיק את כל הקללות עד שנהיה פנויים להחכם בתורה ולעסוק בה כדי שנזכה לעוה"ב, ונמצא שזוכין לב' עולמות עוה"ז ועוה"ב, אבל אם נעזוב את ה' ותורתו אז הקב"ה מביא כל הקללות בעוה"ז שיהיה האדם טרוד שאינו מתעסק בחכמה שהם מביאים לעולם הבא וכו' עכ"ל, ולפי זה ניחא מש"כ בפסוק שכר של עוה"ז שאם נלך בדרך התורה יהיה השכר גם בעוה"ז בכדי שנוכל לבוא לעולם הבא.

ונראה לומר שהיות שמובא בספרים הק' שדוקא שכר על עצם המצוה אין על זה השכר בעולם הזה, אבל אם אדם מהדר במצות בדברים שהם לא ממש מעקרו של המצוה על זה יש שכר וכגון שעושה הכנות גדולות למצוה, או מהדר בכל ההידורים שבמצוות על זה יש שכר גם בעולם הזה.

ולפי זה אפשר לומר שהגם שעמל התורה הוא הכרח, מ"מ אין זה ממש מעצם המצוה שיכול להיות אדם שיש לו כשרונות טובים ואין צריך להעמל על כך, אבל אם האדם עמל בתורה, להבין עוד ועוד בדברים שקשה עליו להבין, אז הוא מקבל שכר גם בעולם הזה, זה שאמר רש"י "אם בחוקתי תלכו" (ואמר "אם" לשון רשות) אז תקבלו שכר גם בעולם הזה והשכר מש"כ להלן ונתתי גשמיכם בעתם וכו', שהוא שכר גשמי בעוה"ז.

והנה בספה"ק דברי חיים להרה"ק מצאנו ז"ע כתב על מה שפירש"י "אם בחוקתי תלכו" שהכוונה לעמלה של תורה" שזה קאי על האדם שאינו עוסק בתורה ובמצוות במאהבה, ולכן עסק התורה וקיום המצוות הם אצלו לעמל ולטורח, אבל מי שעושה המצוות לשמה ועוסק בתורה באהבה לא מיקרי אצלו עמל כלל ואדרבה הוא המנוחה אצלו, דמחמת האהבה נחשב כל העמל כלא היה ולמנוחה יחשב, אבל כבר חז"ל אמרו שיעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה ובמאור שבה מזירו למוטב ומתוך שלא לשמה יבוא לשמה, זה הוא כוונת רש"י שתהא עמלים בתורה, כלומר שאפילו שתהיו עמלים בתורה שלא מחמת האהבה ולכן הוא לטורח ולעמל אצלכם, אף אז הוא נקרא בחוקתי תלכו שנקראת הליכה בחוק וברית, ועי"ז יגרום שיהיה גשמיכם בעיתם, דהיינו הגשמיות והתאוות יכבדו תחתכם, ולא ישמשו רק בעיתה ושכתבתם היינו אפילו בבחינת שכיבה, אע"פ כן אין מחריד וישבתם לבטח, היינו שיהפוך ה' האותיות של חטא לט"ח ויהיה לבטח עת"ד.

והנה לפי דבריו הק' אפשר לומר בפשטות למה הבטיח ה' שכר גשמי, כי הפסוק מיירי מאדם שאינו לומד התורה ומקיים המצוות לשמה, מכיון שיש לו עמל בקיום מצוות התורה ובלמידת התורה, ולכן הוא מקבל שכר גשמי, אף על פי כן שזה גם כן רצון ה' שתוך שלא לשמה יבוא לשמה, מכל מקום השכר הוא שכר גשמי בעולם הזה.

מה שאין כן אם יעסוק בתורה לשמה ואז לא ירגיש שום עמל בתורה ובמצוות שמקיים ואדרבה לתענוג יחשב לו, דאז יקבל העיקר שכר לעתיד לבוא דהיינו שכר שהוא רוחני והבטחת התורה לשכר בגשמיות, הוא הכל שלא יהיה טרדה בקיום התורה וכמ"ש הרמב"ם הנ"ל.

ועיין גם כן באור החיים הק' בפרשת בלק (כג, כא) על הפסוק "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוהיו עמו ותרועת מלך בו" וכתב שהפסוק נתכוון לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם הוא בתורה, אבל אינם מרגישים שיש להם עמל אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה, ועוד כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידים בה אין להם חולשה ועמל בעסק התורה שאדרבה היא נותנת לו גבורה, ועוד נתכוין הכתוב באומרו ולא ראה עמל בישראל, כי הצדיקים כל צפופים שעושין בו הכל לנחת רוח להשם ואינם מיגיעים אותו כביכול, ולזה אמר ולא ראה עמל בישראל עת"ד.

ואפשר להוסיף שזה גם כן מרמז סוף הפסוק "ה' אלוהיו עמו ותרועת מלך בו" כלומר שזה הכל הוא משום שהצדיק הוא בבחינת ה' אלוהיו עמו ותרועת מלך בו, שהוא לשון חיבה ורעות וכמ"ש רש"י הק'.

ויהי רצון שנעשה כך ללמוד ולקיים המצוות מתוך שמחה וקדושה ושעשוע ונזכה לעשות הכנה לימים הק' של חג השבועות הבעל"ט שהוא כמו ראש השנה (וכמ"ש חז"ל במס' מגילה) ונזכה כבר בחג השבועות הבעל"ט שבזכות קבלת התורה נזכה לצאת מאפילה לאורה של התורה ולגאולה השלימה בביאת גואל צדק מתוך רחמים וחסדים מגולים אכי"ר.

פניני חיים

בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו. (כה יא)
 בשעה שבני ישראל שבים בתשובה שלימה, יש לאל ידם להביא את הגאולה בכוח גדול ויד חזקה, כי יובל נקרא עולם הבינה, והוא עולם התשובה - והיינו דאמרה תורה בשנת היובל הזאת תשובו באמצעות רוח התשובה תשיבו איש זה ה' איש מלחמה אל אחוזתו לארץ ישראל

חוקי חיים

שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך וגו ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ. (כה, ג-ד)

לכאורה תמוהה לשון הציווי על הזריעה והזמירה בשש שנים, הלא עיקר הציווי הוא על השביתה בשנה השביעית. ונראה שהכתוב מתכוין להקיש זה אל זה, דהיינו, כשם שהשביתה בשנה השביעית מורה על מדת האמונה והבטחון, כי האדם מראה בזה ששברו על ה' אלקיו, ואין עושה שום מלאכת הארץ, רק מצפה לישועת ה', כן בשש השנים אשר הוא עובד את האדמה, לא יבטח בכוחו לאמר: כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, אלא ישען ויבטח בה' אלקי ישראל.

עבודת הגרשוני

וישבתם על הארץ לבטח. (כה, י ח)

אימתי 'וישבתם על הארץ', כשיהא לכם בחינת 'לבטח', מידת ביטחון, שע"י הבטחון והאמונה, שאנחנו מאמינים בד', שהכל בא רק ברצונו יתברך, ואין אנחנו עושים כלום, בזאת הבחינה, יהיה לנו קיום בארץ ישראל הקדושה.

בת עין

אחרי נמכר גאולה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו. (כה, מח)

התורה ק"ק הראה לאדם אפילו שהוא בשפל המדרגה ונדמה לו שאבדה תקותו ח"ו, אל יתיאש עצמו כי באמת בודאי יושע, ויש תקוה לו, ח"פ 'אחרי נמכר' ואחרי הוא מופלג, דהיינו, שיעבודו אצל הציצה"ר הוא מופלג מאוד, אעפ"כ 'גאולה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו', כי איתא בגמרא לא זז מחיבתו עד שקראן אחים, ולזה קרא להם אחים.

אור לשמים

אם בחוקתי תלכו (כו, ג)

דהיינו שתאמר הכל חק הוא מעם ה' ותקיים כל המצות בשמחה, אז ונתתי גשמיכם בעתם דהיינו בעולם הזה, זה בעתם כי לא יוכל לעבור על מצות לא תלך, מכוח מצות שמחה ומצות אמונה.

טהרת הקודש

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמורו ועשיתם אותם

מאחר שאם ישב אדם ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כאילו עשה מצווה, לפיכך "ואת מצוותי תשמרו" שמירה בגדר של לא תעשה, הרי זה נחשבת כאילו "ועשיתם אותם".

תורת חיים

ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה וגו'. (כו, ח)

דאיתא בספ"ק, דבעת עשיית המצוה צריך האדם לכלול עצמו בתוך הרבים, ולכן נכפלה תיבת 'מכם', להדגיש לנו, שדווקא באופן שיתכללו בתוך הרבים, יפלו האויבים שלא כדרך הארץ, שאלו שכוללים עצמם בתוך הרבים, כחם גדול, כי זכות הרבים גדולה, ויש בכחה לחולל נפלאות, שא"א בדרך הטבע.

כ"ק מרן מהר"א מבעלזא ז"ע

ואיש כי יקדיש את ביתו קדש לה' והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יעריך אותו הכהן כן יקום (כו, יד)

ואיש כי יקדיש את ביתו קודש לה' איש המקום בית ומשפחה, והוא חפץ שיהיה זה בית נאמן בישראל מושתת על אדני הקדושה, ושדורות הבאים ממנו יהיו על צד הקדושה והטהרה, "והעריכו הכהן" עליו לשחר את פני הצדיק ולבקש את הדרכתו על כל צעד ושעל, והוא יעריכנו ויאמר לו מה לרחק ומה לקרב, להכיר בין טוב ולרע, ומהו החינוך הטוב ומה לא, וכאשר יעריך אותו הכהן כל מה שיצונו הצדיק כן יקום ישמע ויציית לו ואז טוב לו כל הימים.

ליקוטי ישועות משה

הליכות חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
 מו"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות

המשחרר עבדו עובר בעשה

בפרשתנו פרשת בהר (כ"ה, מ"ו) כתוב: לעולם בהם תעבדו. במסכת ברכות (מ"ז ע"ב) מובא: "כל המשחרר עבדו עובר בעשה, שנאמר: לעולם בהם תעבדו".

ובספר מרפסין איגרי בפרשתנו הקשו שהנה לדעת רבא (תמורה ד' ע"ב) הסובר כי "כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד - אי עביד לא מהני", מדוע המשחרר את עבדו (במקרים בהם לא הותר לשחרר, כגון שלא לצורך מצוה, או כשלא קיבל דמים בעד השחרור - ראה ברכות שם, ור"ן גיטין כ, ב מדפי הרי"ף) חל השחרור, ?

א) מצאתי בחידושי חתם סופר (גיטין ל"ח ע"ב) שכתב לתרץ שהנה ה"פני יהושע" סובר שהכלל "אי עביד לא מהני" נאמר רק על איסורים שנאמרו בלשון "לאו", אך באיסור שכתבה התורה בלשון "עשה", המעשה קיים. לפי שיטתו מועיל שחרורו של העבד משום שהתורה אסרה זאת רק בלשון "עשה".

אולם, האחרונים חלקו על דבריו, מאחר שבמסכת תמורה (ה' ע"א) מוכח שגם באיסורים הבאים בלשון "עשה" דנה הגמרא "אי עביד לא מהני" (נודע ביהודה אבן העזר תניינא סי' קכ"ט), הרי שאין הבדל בין לאו לעשה לענין זה.

ב) עוד כתב שם החתם סופר [וע"ע בחידושי הרי"ם, גיטין ל"ח, ובספר זרע אברהם סימן ל"ב] לתרץ מאחר ששחרור עבד הוקש לשחרור אשה, ובגט אשה לא נאמר הכלל "אי עביד לא מהני", וכפי שכתבו בתוספות בתמורה (ה' ע"א), משום כך, גם בשחרור העבד לא נאמר כלל זה.

ג) בחדס לאברהם יור"ד סימן פ"ג [וע"ע בספר בית אהרן גיטין ל"ח ע"ב, ובספר הנפלא "מעדני אשר" להגאון רבי אשר אנשיל שוורץ שליט"א מה שהאריך בזה] תירץ שהכלל "אי עביד לא מהני", לא נאמר במקום שבו ישנם מספר אנשים אשר לגבי חלקם מועילה העשיה, מאחר שכשם שמועילה העשיה לזה, כך מועילה לזה.

בשחרור העבד האיסור הוא על האדון בלבד, ואילו על העבד אין איסור כלל להשתחרר. משום כך לא נאמר כלל זה, והעבד יוצא לחפשי.

ד) בספר שדי חמד (ח"ג עמוד 432) תירץ שרק באיסורים שאין כל אפשרות לעשותם בהיתר, באילו אמר רבא: "אי עביד לא מהני", מאחר שכוונת התורה מתפרשת שאין המעשה קיים כלל. אולם, בדברים שבהם ישנם צידי היתר לאיסור זה, בהכרח שכוונת התורה היא לאסור לעשות, אך אם נעשה הדבר הרי זה מועיל לדעת כולם.

תירוץ זה מסתבר יותר לפי דעת האחרונים הסוברים שההיתר לשחרר לצורך מצוה רבה, ובדומה לזה הוא היתר גמור, ולא דין דחיה של האיסור הקל בפני החמור. שכן אילו האיסור הקל לא הותר אלא נדחה, הרי שאין היתר לאיסור, ואם כן אי עביד לא מהני אפילו במקום מצוה גדולה.

מאליניס ומתחלקים

קול קראלי - 074-7962278

לע"נ
 הרה"ח יחיאל מאיר ז"ל
 בן הרה"ח יצחק יונה ז"ל
 ויסלובסקי
 נלב"ע כא אייר תשפ"א

לזכר עולם יהיה צדיק
 האדמו"ר מספינקא
 רבי משה אליקים בריעה זצ"ל
 בן הגה"ק נחמן כהנא זי"ע
 נלב"ע כא אייר תשפ"א

לע"נ
 הרב דוד ז"ל
 בן מאיר ואסתר ז"ל
 אחרר
 נלב"ע חי אדר תשפ"א

יוסף מוזס

באדמו"ר הגה"ק יצחק צבי משה זצלה"ה
אבד"ק קראלי

בס"ד, א' בהר בחוקתי לה לעומר תשפ"א לסדר אם בחקתי תלכו....

לכבוד
הרה"ג רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בקהילתינו הק' ומח"ס גם אני אודך
ותלמידו של אאמו"ר הגה"ק מקראלי זיע"א

במענה למה ששאלת במה אפשר להתחזק, לאחר האסון הכבד והטרגדיה הנוראה שאירעה בליל לג בעומר באתרא קדישא מירון.

הנה מי אנכי הקטן שיעמוד במקום של גדולי ישראל מכל החוגים והעדות, שיקראו להתחזק בכל מיני ענינים, ובפרט כאלו שאף בימים כסדרן צריכים חיזוק, אבל פטור בלי כלום אי אפשר.

בראשונה צריכים אנו להתחזק באמונה שהכל מאיתו השי"ת, והריבונות של עולם אינו עושה שום עוולה, כמובא ברמב"ם על הפסוק "צורי ולא עוולתה בו", שהריבונות של עולם, אף מחשב את הצער וסבלם של בני המשפחות.

מובא באדרא רבה שאם מידת הדין שורה בעיר, יברחו מהעיר, כשמידת דין שולטת, אינו מבחין בין צדיקים לרשעים.

לפי זה נראה, שהניספים הם קרבנות ציבור, ואין בהכרח שהגיע זמנם, אלא נתפסו במידת הדין, שבסיבתה אין לנו מושג, כי נסתרים דרכי ד'.
על כן לצד האבל והצער הנורא, צריך כל אחד ואחד מאיתנו להודות על

החסד שעשה עימו השם, שניצל ממידת הדין, וגם אלו שנהגים בדרך כלל לנסוע, והשנה גמלה בליבם שלא לנסוע, והרי ייתכן שבכך ניצלו חיייהם, שלא לדבר על הטראומה שעברו כל אלו, שהיו בהר מירון באותה עת.

וכמובא בספה"ק שלחן הטהור מרבינו אהרן קדוש ד' זי"ע, שאם האדם מתלבט אם לעשות או לנסוע, יילך אחר המשקל הראשון, והוא כבת קול מן השמים, ואגב גם אנו לא נסענו השנה למירון מטעם זה. ושמענו זאת גם מאחרים.

מסופר שפעם פרצה שריפה בעיירת סקוירא בארה"ב, וכילתה בתים רבים, ניסחו רבני הקהילה כרוז ובו קראו להתחזק בנושאים שונים כגון כבוד בית המדרש שלא לדבר בתפילה לשה"ר וכו', והביאו אותו לפני מייסד השיכון כ"ק אדמו"ר בעל התולדות יעקב יוסף מסקוירא זי"ע, והעביר עליו פס וכתב "לב יודע מרת נפשו"

דהיינו, כל אחד מאיתנו יודע יותר מכל אחד אחר, מה הוא בדיוק, במה הוא נגוע ומה הוא צריך לתקן ולהתחזק.

וכפי שראינו מבין הנפגעים, שמשתייכים לכלל החוגים והעדות ולא דווקא למגזר מסויים, והדבר אומר דרשינו.

ושמעתי פעם ווארט נפלא על הפסוק עומדים צפופים ומשתחוים מרווחים, שאם כל אחד עומד על דעתו, הרי "צפופים", ואם משתחוים שכל אחד מכופף עצמו כלפי השני הרי "מרווחים", יש מקום לכל אחד.

ע"כ בוא ונתעורר כמאמר הפסוק עורו ישנים והקיצו מתרדמתכם. וניזוהר שלא להיתפס לעצת היצר ולחפש ולתלות אם האשם בדרכי הטבע ובכשלים שונים, ובכך נתקרה חס ושלום מהצורך להתחזק ולתקן את דרכינו ולשוב אל ד' אלוהינו.

וכפי שפירשנו בפרשת תצוה, שהסיבה שלא כתבו את שמו של משה רבינו ע"ה לומר לך, אל תתלה את הנאמר בפרשה, שהם לא קשורים אלינו, אלא זה נאמר אך ורק לגדולים וצדיקים, אלא תצווה דהיינו לשון צוותא, לאחד את בני ישראל, והוא דבר המוטל על כל אחד ואחד מישראל.

ובוודאי צריכים אנו ובפרט שאנו בימי הספירה, להתחזק בין אדם לחבירו ולכבד זה את זה, ונסיר את הקנאה מהצלחת חברינו, ונפרגן לכל אחד באשר הוא, בוודאי שנתרחק מכל מחלוקת שהוא.

המצפה לישועת הכלל והפרט

יוסף מוזס

באדמו"ר הגה"ק מקראלי זצלה"ה

חודש סיון והכנה לחג השבועות

חודש סיון הוא כנגד אהן שמאלי ענינו ע"פ מה מאמר העולם כאשר שומעים ושוכחים שנכנס באהן ימין ויוצא באהן שמאל אבל בסיון שהוא קבלת התורה צריך להיות שגם אהן שמאל ישמע ולא יצא מראש כלל.

תורת אבות

בר"ח סיון דיבר הרבה מהכנות לשבועות יש כמה אנשים שנכשלים בזה שמחפשים קודם להשיג חיות ואור כשרואים שאין זאת עמם נופלים ומעורבבים בלבם אבל באמת צריך לעמוק בעבודת חאת יבא ממילא.

בית אהרן

וקדשתם היום ומחר. אתפשטותא דמשה בכל דרא ח"פ וקדשתם היום ומחר דיש מחר שהוא לאח"ז דהיינו שיקדשם בכל עת בהגיע ימים הקדושים הללו של מתן תורה ילך משה לעולם העליון לקדש את ישראל

חסד לאברהם

גם בחודש הזה כיון שקרבו לפני הר סיני נתגלה ג"כ שיוכלו לקרב את עצמם להקב"ה ולקבל התורה ולקרב עצמן לפני הר סיני "סיני" מלשון שגאה שישנא לכל דבר רע כמו שאמרו חז"ל סיני שבו ירדה שגאה לעובדי כוכבים ומזלות רצונם לומר למעשה עובדי כוכבים ומזלות ולזה צריך כל אדם כשבא ר"ח סיון עד חג השבועות לקרות באותו עסק התורה ולהמשיך לו זה הקדושה שנתגלה ביום זה חתו שפירש רש"י שיהיו דברי תורה חדשים כאילו היום נתנם, דהיינו שבאמת נתגלה כל דבר בעתו

עבודת ישראל

הדפסת והפצת הגליון בבני ברק

נדבת ידידינו עוז

הר"ר אלחנן בנימין הי"ו

מחשובי אברכי אנ"ש באשדוד

לרגל הולדת הבת במז"ט

יה"ר שירוה רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח

הדפסת והפצת הגליון באשדוד

נדבת בעלי העסק

קומפיוטר סרוויס

הרב לוי 31 - שמאי 4 אשדוד

לזכר מ"ה הרוגי אסון מירון

תרמו וחזקו את הפצת המעיינות

מכון "אמונת חיים" קראלי

ת.ד 3070 בני ברק

בנק הדואר 09 חשבון 8211697

הצטרפו לרבת המנויים

שילחו בקשה

דוא"ל 3118494@gmail.com